

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

3.ÜNİTE YA İSTİKLAL YA ÖLÜM

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

DOĞU CEPHESİ

KURTULUŞ SAVAŞINDA CEPHELER

Kurtuluş Savaşı, üç cephede gerçekleşmiştir;

1. Doğu Cephesi: Ermenilere karşı açılmıştır. TBMM bu cephede **Osmanlı'dan kalma düzenli ordu ile** (Kazım Karabekir'e bağlı 15. Kolordu) Ermenilere karşı savaşmıştır.

2. Güney Cephesi: Güneydoğu Anadolu ve Çukurova'da **Kuvayı Milliye birlikleri ile Fransızlara ve Ermeni çetelere karşı** mücadele edilmiştir.

3. Batı Cephesi: Yunanlılara karşı açılan cephe dir. Bu cephede **TBMM tarafından kurulan düzenli ordu** kullanılmıştır.

Püf bilgi:

Kurtuluş Savaşı'nda İngiltere ve İtalya ile aramızda silahlı çatışma yaşanmamıştır.

KURTULUŞ SAVAŞINDA CEPHELER

Kurtuluş Savaşı üç cephede gerçekleşmiştir.

DOĞU CEPHESİ

Bilgi: Doğu Cephesinde Ermenilere karşı mücadele edilmiştir.

- Ermeniler, 19. yüzyılın sonlarına kadar Osmanlı Devleti'nde huzur içinde yaşamışlardır.
- Ancak **Rusya**, 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması ile **Ortodoksların koruyuculuğunu üstlenince** Ermeniler üzerinde de etkili olmaya başlamıştır.

Püf hatırlatma:

Ermeni Sorunu ilk kez **1878 Berlin Antlaşması**'yla ortaya çıkmıştır.

İngiltere, **Doğu Anadolu'da bağımsız bir Ermenistan kurarak Rusya'nın Akdeniz'e ulaşmasını engelleme politikasını izlerken;**

Rusya kendine bağlı bir Ermenistan kurdurarak, bu devlet üzerinden Akdeniz'e ulaşmayı amaçlamıştır.

DOĞU CEPHESİ

- **Ermeniler**, I. Dünya Savaşında Doğu Anadolu'da Ruslarla birlikte hareket ederek Türk köylerine baskınlar düzenlemiş ve **katliamlar yapmışlardır**.
- Osmanlı Devleti bu katliamları engellemek amacıyla **1915'te Tehcir Kanunu**nu (**Sevk ve İskan Kanunu**) çıkararak, Ermenileri Suriye'ye göç ettirmiştir. **(Zorunlu Göç)**
- Ancak Ermeniler, bu olayı günümüze kadar politik malzeme olarak kullanmışlardır.

Püf bilgi:

1917 Bolşevik İhtilali'yle Rus Çarlığı yıkılmış, yerine Sovyet Rusya kurulmuştu. Sovyet Rusya, 3 Mart 1918 **Brest-Litowsk Antlaşması** ile **Kars, Ardahan ve Batum'u** Osmanlı'ya geri vermişti.

DOĞU CEPHESİ

- ✓ Mondros Ateşkes Antlaşmasından sonra ortaya çıkan karışıklıktan yararlanan Ermeniler Doğu illerini işgal ettiler.
- ✓ TBMM, Haziran 1920'de Osmanlı Devleti'nden kalma 15. Kolordunun başına **Kazım Karabekir Paşa**'yı **Doğu Cephesi Komutanı** olarak atadı.

- ✓ Kazım Karabekir komutasındaki 15.Kolordu, Sarıkamış ve Kars çevresini kurtararak Gümrü'ye kadar ilerledi.
- ✓ TBMM Hükümeti ile Ermenistan arasında **Gümrü Antlaşması** imzalandı. (3 Aralık 1920)

Buna göre;

1. Aras Nehri - Çıldır Gölü hattı sınır olacak.
2. **Kars, Sarıkamış ve Iğdır TBMM'ye verilecek.**
3. **Ermenistan Sevr antlaşmasını tanımayacak,**
4. **Ermenistan TBMM Hükümetini ve Misakı Milli'yi tanıyacak.**

GÜMRÜ ANTLAŞMASININ ÖNEMİ

- ✓ **TBMM Hükümetinin imzaladığı ilk antlaşmadır.**
- ✓ **TBMM Hükümetinin uluslararası alandaki ilk askeri ve siyasi başarısıdır.**
- ✓ **TBMM'yi ve Misakı Milli'yi tanıyan ilk devlet Ermenistan olmuştur.**
- ✓ **Sevr Antlaşmasını geçersiz sayan ilk uluslararası belgedir.**

Püf çıkarımlar:

- ❖ **Ermeni sorunu çözüme kavuşturulmuştur.**
- ❖ TBMM bu antlaşmada **"Türkiye"** adını kullanmıştır
- ❖ **Doğu Cephesi sonuçlanan ilk cephe olup, buradaki birlikler Batı ve Güney cephelerine kaydırılarak bu cephelerin güçlenmesi sağlanmıştır.**

DOĞU CEPHESİ

Püf Bilgi:

I. İnönü Savaşı'ndan sonra Sovyet Rusya ile 16 Mart 1921'de **Moskova Antlaşması** imzalanmış ve **Batum Gürcistan'a** bırakılmıştır.

Püf Nokta:

Doğu sınırlarımızı kesin olarak belirleyen antlaşma 13 Ekim 1921'de Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan'la imzaladığımız **Kars Antlaşması**'dır.

Püf Hatırlatma:

Doğu Cephesini belirleyen antlaşmalar

Gümrü Antlaşması

Moskova Antlaşması

Kars Antlaşması

KOD: Gazi Mustafa Kemal

T.C. İnkılap Tarihi

Ders Notu + Yazılı + Deneme Sınavları + Online Test +
Online Etkinlik + Bilgi Kartları
için

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

GÜNEY CEPHESİ

GÜNEY CEPHESİ

GÜNEY CEPHESİ

Püf bilgi: Güney Cephesi Antep, Urfa, Maraş, Adana ve Hatay yörelerini kapsamaktadır.

Püf hatırlatma:

- Mondros Ateşkes Antlaşmasından sonra İngilizler **Hatay, Antep, Maraş, Adana** ve **Urfa** illerini işgal etmişler ancak daha sonra Fransa ile anlaşarak buraları **Fransızlara bırakmışlardır.**
- **Fransızların Ermenilerle birlik olarak güney illerimizi işgal etmeye başlaması üzerine, bölgede Kuvayı Milliye birlikleri ortaya çıkmış ve direniş başlamıştır.**

Püf nokta:

İşgallere karşı ilk direniş Güney cephesinde Hatay Dörtyol'da Fransızlara karşı başlamıştır.

GÜNEY CEPHESİ

- Sivas Kongresi'nden sonra bölgeye gönderilen **gönüllü subaylar direnişi örgütlemeye çalıştılar.**
- Maraş'ta **Sütçü İmam**, Antep'te **Üsteğmen Şahin Bey**, Urfa'da **Yüzbaşı Ali Saip Bey** halka liderlik yapmışlardır.

Sütçü İmam

Şahin Bey

Ali Saip Bey

- **Yöre halkının kahramanca mücadelesi sonunda;** 11 Şubat 1920'de **Maraş**, 10 Nisan 1920'de **Urfa Fransız işgalinden kurtulmuştur.**
- **Antep Fransızlara karşı kahramanca mücadele etmiş,** ancak 9 Şubat 1921'de teslim olmak zorunda kalmıştır.

GÜNEY CEPHESİ

Püf bilgi:

TBMM, düşmana karşı kahramanca mücadele eden,

- **Antep'e "Gazi" (6 Şubat 1921),**
- **Maraş'a "Kahraman" (1973),**
- **Urfa'ya "Şanlı" (1984)**

unvanlarını vermiştir.

- ❖ **Fransa**, Güney Cephesi'ndeki direniş karşısında burada tutunamayacağını anlamış ve **Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra** TBMM Hükümeti ile **Ankara Antlaşması**'ni (20 Ekim 1921) imzalayarak **Hatay dışında işgal ettiği yerlerden çekilmiştir.**
- ❖ Böylece **Güney Cephesi'ndeki askeri mücadele sona ermiştir.**

GÜNEY CEPHESİ

Püf noktalar:

- Güney Cephesinde düzenli ordu kullanılmamış, **Kuvayı Milliye birlikleri ile düşmana karşı mücadele edilmiştir.**
- **Kuvayı Milliye'nin en etkili olduğu cephe Güney Cephesi'dir.**

Püf bilgi:

Güney cephesi Sakarya Meydan Savaşından sonra Fransa ile imzalanan Ankara Antlaşması ile kapanmıştır.

Püf ayrntı:

- **Antalya ve Konya çevresini işgal eden İtalyanlar ile aramızda ciddi bir sorun yaşanmamıştır.**
- **II. İnönü Savaşından sonra işgal bölgelerini boşaltmaya başlayan İtalyanlar, Sakarya Meydan Savaşı sonrası Yunanlıların başarılı olamayacağı anlaşılnca işgallerine kesin olarak son vermişlerdir.**

T.C. İnkılap Tarihi

Ders Notu + Yazılı + Deneme Sınavları + Online Test +
Online Etkinlik + Bilgi Kartları
için

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

DÜZENLİ ORDUNUN KURULMASI

DÜZENLİ ORDUNUN KURULMASI

Püf hatırlatma:

- Millî Mücadele’de en şiddetli mücadelelerin yaşandığı Batı Cephesi’ndeki çarpışmalar, **Yunanların İzmir’e asker çıkarmasıyla başladı.**
- İngilizler, Paris Barış Konferansı’nda, Wilson İlkelerini dayanak göstererek İzmir ve çevresinin Yunanistan’a bırakılmasını sağladılar.
- İngilizlerden destek alan Yunan askerleri de 15 Mayıs 1919’da İzmir’i işgal ettiler.

DÜZENLİ ORDUNUN KURULMASI

- **İzmir'in işgali**, Millî Mücadele açısından bir dönüm noktası oldu. Çünkü **o zamana kadar işgallerin geçici olacağını düşünen Türk milleti, vatanın elden gitmek üzere olduğunu anladı ve vatan savunmasını fiilen üstlendi.**
- Harekete geçen Türk milleti, önce **direnış cemiyetleri** ardından da **Kuvâyı Millîye birlikleri** oluşturarak vatanını savunmaya başladı.
- **Çerkes Ethem Bey, Demirci Mehmet Efe ve Yörük Ali Efe** gibi liderler tarafından komuta edilen **Kuvâyı Millîye birlikleri**, Batı Anadolu'da terhis edilen ordumuzdan kalan boşluğu doldurmaya çalıştı.

DÜZENLİ ORDUNUN KURULMASI

Püf dikkat:

- Ancak **Kuvâyı Millîye birlikleri sadece kendi bölgelerini korumaya çalışıyordu**. Oysa sadece bir bölgenin değil bütün yurdun işgalden kurtarılması gerekiyordu.
- **Düşmanın tüm yurttan atılabilmesi için Kuvâyı Millîye birliklerinin birleştirilmesi, daha düzenli hâle getirilmesi ve tek merkezden yönetilmesi gerekiyordu.**

- **Kuvâyı Millîye birliklerini daha düzenli hâle getirmek isteyen Mustafa Kemal**, Sivas Kongresi'nden sonra Ali Fuat Paşa'yı bölgeye komutan olarak tayin etti.
- Ancak **Ali Fuat Paşa komutasındaki Kuvayı Milliye birlikleri ile Yunanlılar üzerine düzenlenen Gediz Muharebelerinin başarısızlıkla sonuçlanması** Kuvayı Milliye birliklerinin kaldırılarak yerine **düzenli ordunun kurulmasını hızlandırdı.**

DÜZENLİ ORDUNUN KURULMASI

- **Kuvayı Milliye birlikleri kaldırıldı yerine düzenli ordu kuruldu.** Batı Cephesi Batı ve Güney Cepheleri olarak ikiye ayrıldı. Batı Cephesi Komutanlığına Albay İsmet Bey, Güney Cephesi Komutanlığına ise Albay Refet Bey getirildi.

Kuvayı Milliye birliklerinin kaldırılma nedenleri

1. Askeri disiplinden yoksun olmaları
2. İşgalleri önleyememeleri ve düşmanın ilerleyişini durduramamaları
3. Halktan zorla asker ve para toplamaları
4. Kendilerine karşı çıkanları cezalandırmaları
5. Bazı Kuvayı Milliye komutanlarının başına buyruk hareket etmeleri
6. Düzenli düşman kuvvetlerine ancak düzenli birliklerle mücadele edilebileceğinin anlaşılması

DÜZENLİ ORDUNUN KURULMASI

TBMM, düzenli orduyu kurmak ve ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla;

- **Asker kaçaklarını önlemeye çalışmış ve bu amaçla **Firariler Kanununu** çıkarmıştır.**
- **Askeri eğitim ve subay yetiştirmek için **Ankara Subay Mektebi** açılmıştır.**
- **Yeni vergiler konulmuş, **Anadolu'daki tüm gelirlere el koyulmuştur.****
- **Hint ve Afgan Müslümanlarından gelen para yardımı kabul edilmiştir.**
- **İtilaf Devletlerine ait depolardan silah ve cephane kaçırılarak Anadolu'ya ulaştırılmıştır.**
- **Sovyet Rusya'dan askeri ve ekonomik yardım alınmıştır.**

T.C. İnkılap Tarihi

Ders Notu + Yazılı + Deneme Sınavları + Online Test +
Online Etkinlik + Bilgi Kartları
için

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

BATI CEPHESİ İNÖNÜ SAVAŞLARI

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

BATI CEPHESİ

Püf bilgiler:

- **İzmir'in işgali** (15 Mayıs 1919) üzerine açılmıştır.
- **Kurtuluş Savaşı'nın kaderinin belirlendiği cephe**dir.
- **Bu cephede Yunanlılara karşı mücadele edilmiştir.**
- Başlangıçta **Kuvayı Milliye birlikleri ile mücadele verilmiş, ancak Ali Fuat Paşa'nın komutan olarak atamasıyla** milli mücadelenin kontrolüne girmiştir.
- **Batı Cephesi'nde** düzenli ordunun kurulmasıyla **İsmet Paşa** asıl Batı cephesine, **Refet Paşa** da Güney cephesine komutan olarak atanmışlardır.

- Batı cephesi, **Kurtuluş Savaşının en uzun süren ve en şiddetli savaşların yapıldığı cephesidir.**
- Bu cephedeki savaşlar 11 Ekim 1922'de **Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasıyla sona ermiştir.**

I. İNÖNÜ SAVAŞI (6-10 OCAK 1921)

I. İNÖNÜ SAVAŞININ SEBEPLERİ

Yunanlıların;

- **TBMM Hükümeti'ne Sevr'i zorla kabul ettirmek istemeleri,**
- **Ankara'yı ele geçirip TBMM'yi dağıtmak ve Milli Mücadele'yi engellemek istemeleri,**

- Yeni kurulan **düzenli Türk ordusunu fazla güçlenmeden ortadan kaldırmak istemeleri,**
- Çerkez Ethem ayaklanmasından yararlanmak istemeleri,
- İngiltere'nin kendilerine verdiği desteği devam ettirmek istemeleri...

➤ 10 Ocak 1921'de **İsmet Paşa** komutasındaki Türk ordusu, İnönü önlerinde yapılan savaşta Yunan ordusunu yenilgiye uğratmıştır.

I. İNÖNÜ SAVAŞININ SONUÇLARI

ULUSAL SONUÇLARI

- ✓ **Düzenli ordunun Batı Cephesi'ndeki ilk zaferidir.**
- ✓ **Türk milletinin TBMM'ye ve düzenli orduya olan güveni artmıştır.**
- ✓ **TBMM'nin otoritesi güçlenmiştir.**
- ✓ Yeni Türk Devleti'nin ilk Anayasası **(Teşkilat-ı Esasiye Kanunu)** kabul edilmiştir (20 Ocak 1921).
- ✓ 12 Mart 1921'de **İstiklal Marşı** kabul edilmiştir.
- ✓ **Çerkez Ethem İsyanı** bastırılmıştır.
- ✓ Batı Cephesi Komutanı Albay İsmet Bey'in rütbesi **generalliğe** yükseltilmiştir.

ULUSLARARASI SONUÇLARI

- İtilaf Devletleri **Londra Konferansı**'nı yapmak zorunda kaldılar.
- Sovyet Rusya ile **Moskova Antlaşması** imzalandı.
- Afganistan ile **Dostluk Antlaşması** imzalandı.

LONDRA KONFERANSI (23 ŞUBAT - 12 MART 1921)

- Doğu ve Güney cephelerinde kazanılan başarılar, **I. İnönü Savaşı'nın kazanılması** ve TBMM'nin Sovyet Rusya'ya yakınlaşması üzerine İtilaf Devletleri tarafından düzenlenmiş bir konferanstır.
- **Amaç; Sevr'i biraz yumuşatarak TBMM'ye kabul ettirebilmek** ve Yunan ordusuna toparlanması için zaman kazandırmaktır.
- İtilaf Devletleri, **TBMM'yi resmen tanımamak için** görüşmelere sadece İstanbul Hükümeti'ni çağırmışlar ancak TBMM'yi temsilen bir temsilcinin bulunabileceğini söylemişlerdir.

Püf çıkarım: İtilaf Devletleri'nin, Londra Konferansı'na hem Osmanlı Hükümeti'ni hem de TBMM Hükümeti'ni çağırımlarının amacı, **iki hükümet arasındaki görüş ayrılıklarından yararlanmak istemeleridir.**

LONDRA KONFERANSI (23 ŞUBAT - 12 MART 1921)

- **Mustafa Kemal, doğrudan çağrılmadıkları sürece konferansa katılmayacaklarını bildirmesi üzerine** İtilaf Devletleri, TBMM Hükümeti'ni konferansa resmen çağırmak zorunda kalmışlardır.
- Konferansta İstanbul Hükümeti adına konuşan **Tevfik Paşa'nın**, *"Söz hakkı milletimin gerçek temsilcisi olan TBMM üyelerinindir."* diyerek, söz hakkını Ankara Hükümeti temsilcisine bırakması, **İtilaf Devletleri'nin ikilik ve çatışma planlarını bozmuştur.**

Püf yorum:

Mustafa Kemal bu konferanstan bir sonuç çıkmayacağını bildiği halde;

- ✓ **Türk milletinin haklı davasını ve Misakı Milliye dünyaya duyurmayı,**
- ✓ **İtilaf Devletleri'nin "Türkler barışa yanaşmıyor" propagandalarına engel olmayı,**
- ✓ **Türk milletinin tek temsilcisinin TBMM olduğunu** kanıtlamayı amaçlamıştır.

LONDRA KONFERANSININ ÖNEMİ

✓ İtilaf Devletleri, TBMM Hükümeti'ni toplantıya çağırmakla **TBMM'nin varlığını ilk kez resmen ve hukuken** tanımışlardır.

✓ TBMM, **Misakı Milli'yi dünya kamuoyuna duyurmayı başarmıştır.**

✓ **İtilaf Devletleri arasında var olan görüş ayrılığı iyice artmıştır.**

Püf bilgi:

Londra Konferansının sonunda Dışişleri Bakanı Bekir Sami Bey, İngiltere, Fransa ve İtalya ile ikili antlaşmalar yapmış ancak TBMM bu antlaşmaları, **ulusal bağımsızlığa aykırı bulduğu için** onaylamamıştır.

MOSKOVA ANTLAŞMASI (16 MART 1921)

- I. Dünya Savaşı sırasında Rusya'da Bolşevik İhtilali meydana gelmiş, Çarlık Rusya yıkılarak Sovyet Rusya kurulmuştu. **Sovyet Rusya**, İtilaf Devletlerinden ayrılarak sömürgeciliğe karşı çıktı.
- **TBMM ile siyasi ilişki kuran ilk devlet Sovyet Rusya olmuştur.** Bunda, **Doğu'da Ermenilerin yenilgiye uğratılması, I. İnönü Savaşı'nın kazanılması ve TBMM'nin Londra Konferansı'na çağırılması** etkili olmuştur.

TBMM Hükümeti ile Sovyet Rusya arasında Moskova Antlaşması'nın imzalanmasında;

- ✓ **İki devletin de düşmanlarının ortak (İtilaf Devletleri) olması,**
- ✓ **Siyasi ilişkilerde alanında birbirine ihtiyaç duymaları,**
- ✓ **Sovyet Rusya'nın, Yeni Türk Devleti'nin Batılı devletlerle yakınlaşmasını istememesi,**
- ✓ **TBMM'nin Sovyet Rusya gibi büyük bir devletin desteğine ihtiyaç duyması** etkili olmuştur.

MOSKOVA ANTLAŞMASI (16 MART 1921)

1-Her devlet (taraflar) kendi geleceğine kendisi karar verecektir.

Püf yorum: Bu madde ile **Sovyet Rusya ve TBMM Hükümeti, birbirlerinin bağımsızlıklarına saygılı olacaklarına** dair güvence vermişlerdir.

2-Taraflardan birinin tanımadığı uluslararası bir antlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.

Püf çıkarım: Bu madde **iki devletin dış politikada birlikte hareket edeceğini** gösterir. Bu madde ile **Sovyet Rusya Misak-ı Mill'yi tanımış** ve Sevr Antlaşması'nı reddetmiştir.

3-Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya'sı arasında imzalanan bütün antlaşmalar geçersiz sayılacaktır.

Püf yorum: Bu madde **iki ülkede de köklü rejim değişikliği olduğunu** gösterir.

MOSKOVA ANTLAŞMASI (16 MART 1921)

4-Batum'un Gürcistan'a bırakılması şartıyla Sovyet Rusya Gümrü Antlaşması'nı ve Doğu sınırını tanıyacaktır.

Püf bilgi: Batum, Misak-ı Milli'den verilen ilk tavizdir.

5-Taraflar arasında ekonomik, kültürel ve diplomatik alanda işbirliği yapılacaktır.

Püf bilgi: Kurtuluş Savaşı süresince **dış yardımın büyük çoğunluğu Sovyet Rusya tarafından** gerçekleştirilmiştir. Bu yardımlarla TBMM ordularının **lojistik** eksiklikleri giderilmiştir.

MOSKOVA ANTLAŞMASI (16 MART 1921)

ÖNEMİ

- İlk defa **Batılı bir devlet TBMM'yi ve Misak-ı Milli'yi tanımıştır.**
- Sovyet Rusya, **TBMM'yi ve Misak-ı Milli'yi tanıyan ilk Avrupalı devlettir.**
- **Doğu Cephesi güvenlik altına alınmış ve buradaki birliklerimiz diğer cephelere kaydırılmıştır.**
- TBMM Hükümeti aradığı siyasi ve ekonomik dış desteği bulmuştur.

AFGAN DOSTLUK ANTLAŞMASI (1 MART 1921)

- **TBMM Hükümeti** ile **Afganistan** temsilcileri arasında imzalamıştır. Bu antlaşmayla;
- ✓ **Afganistan TBMM Hükümeti'nin, TBMM'de Afganistan'ın bağımsızlığını tanıdığıdır.**
- ✓ **Taraflardan birinin saldırıya uğraması durumunda diğerinin yardım etmesi** kararlaştırılmıştır.
- ✓ Türkiye'nin **kültürel yardım** amacıyla Afganistan'a en az beş yıl kalmak şartıyla **öğretmenler ve subaylar** göndermesi karara bağlanmıştır.

Püf yorum:

- Bu antlaşma ile **Yeni Türk Devleti'ni tanıyan ilk İslam Devleti Afganistan** olmuştur.
- Bu antlaşma aynı zamanda TBMM'nin dünya kamuoyunda tanınmasına yardımcı olmuştur.

İSTİKLAL MARŞI'NIN KABULÜ (12 MART 1921)

- Batı Cephesi'nde, düzenli ordunun kazandığı Birinci İnönü zaferinin sevinci, ülkenin her yanında kutlanırken **millî duyguları uyandıracak** bir bağımsızlık marşına ihtiyaç duyuldu. Bu marş, **milletimizin bağımsızlığını** ifade etmeli; halkı coşturmalıydı. Bu amaçla bir milli marş yazılması kararlaştırıldı.

- Millî Eğitim Bakanlığı, konuyla ilgili bir yarışma düzenledi. Yarışmaya, **724 eser** katıldı.
- **Mehmet Âkif**'in yazdığı **İstiklal Marşı** şiiri birinci seçildi.
- TBMM, **12 Mart 1921**'de İstiklal Marşını millî marş olarak kabul etti.
- Önceleri değişik bestelerle okunan İstiklal Marşı **1930** yılında **Osman Zeki Üngör** tarafından yeniden bestelendi.

II. İNÖNÜ SAVAŞI (23 MART -1 NİSAN 1921)

Sebepleri:

- **Londra Konferansı'ndan bir sonuç alınamaması,**
 - **Sevr'i TBMM'ye zorla kabul ettirme amacı,**
 - Yunanistan'ın gücünü kanıtlamak istemesi
- Yunanlılar 23 Mart'ta Bursa ve Uşak üzerinden saldırıya geçmiş ancak başarılı olamayarak geri çekilmişlerdir.

- Yunanlıların geri çekilmesinden sonra **Aslıhanlar** ve **Dumlupınar** çevresinde Yunan kuvvetlerine taarruz eden Türk birlikleri beklediği sonuçları alamamıştır.

Yorum: Bu durum **Türk ordusunun henüz taarruz gücüne ulaşamadığını** gösterir.

II. İNÖNÜ SAVAŞI (23 MART -1 NİSAN 1921)

II. İnönü Savaşının Sonuçları

- ✓ **Halkın TBMM Hükümeti'ne ve düzenli orduya olan güveni artmıştır.**
- ✓ Mustafa Kemal Paşa, Batı Cephesi komutanlığına çektiği kutlama telgrafında: ***"Siz orada yalnız düşmanı değil, aynı zamanda Türk Milleti'nin makûs (kötü giden) talihini de yendiniz."*** diyerek zaferin önemini vurgulamıştır.
- ✓ **İtalyanlar Anadolu'da işgal ettiği yerleri boşaltmaya başlamışlardır.**
(İtalya, Sakarya Savaşı'ndan sonra tamamen Anadolu'dan çekilecektir.)

T.C. İnkılap Tarihi

Ders Notu + Yazılı + Deneme Sınavları + Online Test +
Online Etkinlik + Bilgi Kartları
için

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

KÜTAHYA ESKİŞEHİR SAVAŞLARI
BAŞKOMUTANLIK KANUNU
TEKALİFİ MİLLİYE EMİRLERİ

KÜTAHYA-ESKİŞEHİR SAVAŞLARI (10 - 24 TEMMUZ 1921)

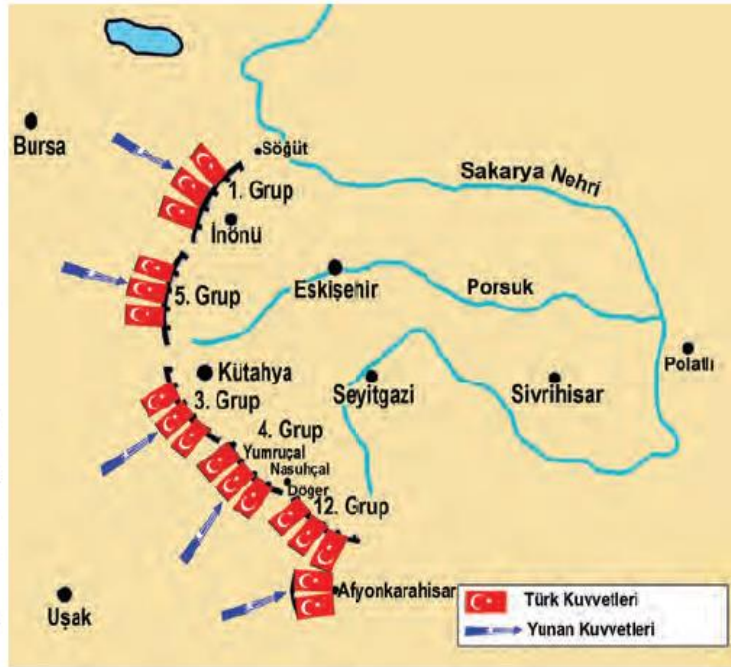
Yunanlılar,

- **İnönü Savaşları'nın intikamını almak,**
- **TBMM Hükümetini ortadan kaldırıp milli mücadele hareketini engellemek,**
- **Sevr Antlaşmasını Türk milletine kabul ettirmek** amacıyla İngiltere'den aldıkları silah ve askeri malzemelerle yeni bir saldırı için tekrar hazırlıklara başladılar.

- 10 Temmuz 1921 günü üstün kuvvetlerle Eskişehir ve Afyon yönünde saldırı başlatan Yunanlılar, **Türk ordusunu geri çekilmeye zorladılar.**

Püf bilgi: Kütahya-Eskişehir Savaşları, Batı cephesinde aldığımız ilk ve tek yenilgidir.

KÜTAHYA-ESKİŞEHİR SAVAŞLARI (10 - 24 TEMMUZ 1921)

Eskişehir-Kütahya Savaşları'nda tarafların durumu.

- Kütahya-Eskişehir yenilgisi üzerine **Türk kuvvetleri** Mustafa Kemal Paşa'nın emriyle;
 - ✓ **Yeniden toparlanmak için zaman kazandırmak,**
 - ✓ **Düşmanla arasında doğal bir engel oluşturmak,**
 - ✓ **Yunan kuvvetlerini ordu merkezlerinden uzaklaştırmak,**
 - ✓ **Taarruz gücüne erişebilmek için ihtiyaçlarını karşılamak ve eksikliklerini gidermek**
- amacıyla **Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmiştir.**

KÜTAHYA-ESKİŞEHİR SAVAŞLARI (10 - 24 TEMMUZ 1921)

Kütahya Eskişehir Savaşlarının Sonuçları

- ❖ **Kütahya, Eskişehir ve Afyon** Yunanlıların eline geçti.
- ❖ TBMM'de olumsuz **tartışmalar** yaşandı ve **Mustafa Kemal Paşa'ya karşı tepkiler** yoğunlaştı.
- ❖ **Meclis'in Kayseri'ye taşınması** fikri gündeme geldi.

- ❖ **İsmet Paşa Genelkurmay Başkanlığı görevinden alınmış** ve Milli Savunma Bakanı Orgeneral Fevzi Paşa'yı bu vazifeyle görevlendirmiştir.
- ❖ Dış politikada **İtalya geri çekilme işlemini durdururken**, Fransa da barış görüşmelerini uzatmıştır.

BAŞKOMUTANLIK KANUNU (5 Ağustos 1921)

- Eskişehir-Kütahya Muharebeleri sonucunda, **Türk ordusunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesi**, TBMM'de Mustafa Kemal'e yönelik tartışmaların başlamasına neden oldu.
- Mustafa Kemal, **Meclisin tüm yetkilerinin üç aylık bir süre için kendisine verilmesi şartıyla**, Başkomutanlığı kabul edeceğini belirtti.
- ✓ **Mustafa Kemal Paşa'ya karşı olan milletvekilleri onun başarısızlığa uğrayacağını ve yıpranacağını; sevenler ise, orduyu ve Türk milletini içine düştüğü zor durumdan Mustafa Kemal Paşa'nın kurtaracağına inanıyorlardı.**
- ✓ **5 Ağustos 1921'de kabul edilen Başkomutanlık Kanunuyla**, Mustafa Kemal Paşa'ya **Meclisin tüm yetkileri verilerek** (yasama, yürütme, yargı), **üç aylık bir süre için Başkomutan seçildi.**

BAŞKOMUTANLIK KANUNU (5 Ağustos 1921)

Püf çıkarımlar:

Başkomutanlık Kanununun Mustafa Kemal'e verilmesiyle

- 1. Mustafa Kemal Paşa, Erzurum Kongresi öncesinde istifa ederek ayrıldığı askerlik görevine yeniden dönmüştür.**
- 2. Mustafa Kemal Paşa'nın bu yetkiyi istemesindeki temel amaç; hızlı karar alıp uygulayabilmek ve devlet işlerinde tek başına hareket edebilmektir.**
- 3. Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutanlık yetkisi, daha sonra süresiz hale getirilmiştir. Bu durum Meclisin Mustafa Kemal Paşa'ya karşı güveninin arttığını gösterir.**

TEKALİF-İ MİLLİYE EMİRLERİ (7-8 AĞUSTOS 1921)

➤ Başkomutan Mustafa Kemal Paşa; **ordunun acil ihtiyaçlarını karşılamak** amacıyla yetkisini kullanarak, **8 Ağustos 1921**'de **Tekalifi Milliye Emirlerini** (Milli Yükümlülükler) yayımladı.

Bu emirlere göre;

- *Her aile bir çift çorap, çarık, çamaşır ile bir elbise verip bir askeri giydirecektir.*
- *Herkes elindeki tüm silah ve cephaneyi üç gün içerisinde orduya teslim edecektir.*
- *Ulaşım aracı olanlar, ayda 100 km'lik mesafe için savaş araç ve gereci taşıyacaktır.*
- *Silah yapımını bilen zanaatkârlar ordu hizmetine girecektir. Eli silah tutan herkes orduya katılacaktır.*

➤ Bu yardımların mümkün olan en kısa sürede toplanabilmesi için her ilçede bir **"Tekalif-i Milliye Komisyonu"** kurulacak ve bu komisyonların hızlı çalışmasını sağlamak için de **İstiklal Mahkemeleri** kurulacaktır.

TEKALİF-İ MİLLİYE EMİRLERİ (7-8 AĞUSTOS 1921)

Tekalifi Milliye Emirleri ile

- ❖ Kurtuluş Savaşı yıllarında Yeni Türk Devleti'nin gelirleri ordunun ihtiyaçlarını karşılayamadığından **Tekalifi Milliye Emirleri** çıkartılarak **ordunun ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmıştır.**
- ❖ Türk halkı kendisinden istenilen yardımları fazlasıyla vermiş ve bir hafta içerisinde **ordunun ihtiyaçları büyük ölçüde karşılanmıştır.**

- ❖ Tekalifi Milliye Emirleri'nin yayınlanması, "**Topyekün Seferberlik**" halinin başlatıldığını gösterir.
- ❖ **Milli birlik ve beraberliğin, dayanışmanın** en güzel örneğidir.

T.C. İnkılap Tarihi

Ders Notu + Yazılı + Deneme Sınavları + Online Test +
Online Etkinlik + Bilgi Kartları
için

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

MAARİF (EĞİTİM) KONGRESİ

MAARİF (EĞİTİM) KONGRESİ

- Atatürk **eğitime büyük önem vermiş**, eğitimin bir milletin geleceği üzerinde büyük rol oynadığına inanmıştır.
- Bu nedenle Kütahya- Eskişehir Savaşlarının devam ettiği günlerde **15 Temmuz 1921**'de Ankara'da **Erkek Öğretmen Okulu**'nda bir kongre yapılmıştır. Kongreye **Mustafa Kemal ile birlikte 180 eğitimci katılmıştır**.
- Atatürk'e *"Savaşın yoğunlaşacağı anlaşılan bir sırada böyle bir toplantı size ayak bağı olabilir. Uygun görürseniz erteleyelim"* denilmesine rağmen **"Cahillikle, ilkelikle savaş, düşmanla savaştan daha az önemli değildir. Toplantıya katılacağım ve konuşacağım."** demiştir.

Püf bilgi:

Kurtuluş Savaşı kazanıldıktan sonra
**yeni Türk devletinin eğitim
politikasının nasıl olacağı bu
kongrede belirlenmiştir.**

Püf yorum:

Kütahya-Eskişehir Savaşlarının en yoğun olduğu günlerde böyle bir toplantının yapılmış olması **Atatürk'ün eğitime verdiği önemi** göstermektedir.

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

SAKARYA MEYDAN SAVAŞI
BÜYÜK TAARRUZ
MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASI

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ (23 AĞUSTOS-13 EYLÜL 1921)

Yunanlılar;

- **Sevr'i Türklere zorla kabul ettirmek,**
- **Ankara'yı alarak TBMM'yi ve düzenli orduyu yok etmek** amacıyla 23 Ağustos 1921'de saldırıya geçtiler.

Püf bilgi:

- Başkomutan Mustafa Kemal Paşa;
"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O satıh bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı, kanla ıslanmadıkça bırakılamaz." emrini vererek **'topyekûn savaş'** taktiğini uygulamıştır.

- Bu savaş ile **Yunan ordusu bozguna uğratılmış, saldırı gücü kırılmış ve geri çekilmek zorunda kalmıştır.** Sakarya Irmağı'nın doğusu düşmandan tamamen temizlenmiştir.

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ (23 AĞUSTOS-13 EYLÜL 1921)

Sakarya Savaşının **Ulusal** Sonuçları

- Yunan ordusunun saldırı gücü kırılarak savunma durumuna çekildi. **Türk ordusu taarruz konumuna geçti.**
- **Türk ordusunun** 1683 II. Viyana Kuşatmasından beri Avrupa karşısında devam eden **gerileyişi sona erdi.**
- TBMM, Mustafa Kemal Paşa'ya "**Mareşallik**" rütbesi ve "**Gazilik**" unvanı verdi (19 Eylül 1921).
- Türk ordusu bu savaşta çok sayıda subayını kaybettiği için Sakarya Muharebesi "**Subaylar Savaşı**" olarak da bilinir.

Sakarya Savaşının Uluslararası Alandaki (dış politikadaki) Sonuçları

- ✓ **İtalyanlar, Anadolu'da işgal ettikleri yerlerden tamamen çekildiler.**
- ✓ **İtilaf Devletleri arasındaki görüş ayrılıkları iyice arttı ve birlik tamamen bozuldu.**
- ✓ **İtilaf Devletleri, Türkiye ve Yunanistan'a ateşkes teklifinde bulundular.**
- ✓ **Sovyet Rusya ile Kars Antlaşması, Fransa ile Ankara Antlaşması imzalandı**

Püf çıkarım:

Bu durum **TBMM Hükümeti'nin varlığını, askeri alandaki başarılarıyla kabul ettirdiğini gösterir.**

Püf yorum:

Askeri başarılar siyasi başarılarla ortam hazırlar.

Sakarya Savaşının Uluslararası Alandaki (dış politikadaki) Sonuçları

KARS ANTLAŞMASI

- Sovyet Rusya'nın isteği ile **Kafkas Cumhuriyetleri** ile (*Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan*) **TBMM Hükümeti** arasında **Kars Antlaşması** imzalandı (13 Ekim 1921).
- Buna göre;
 - **Doğu sınırimız kesin olarak** çizilmiştir.
 - **Moskova Antlaşması'nın onaylanması niteliğindedir.**

- **Ukrayna Cumhuriyeti** ile TBMM Hükümeti arasında da bir **dostluk antlaşması** imzalanmış, Sovyet Rusya'nın TBMM'ye yapacağı yardımlara kesinlik kazandırılmıştır.

Sakarya Savaşının Uluslararası Alandaki (dış politikadaki) Sonuçları

ANKARA ANTLAŞMASI (20 Ekim 1921)

- **Fransa ile TBMM Hükümeti** arasında imzalandı. Buna göre;
 - İki taraf arasındaki silahlı mücadele sona erecek,
 - Fransızlar, işgal ettiği yerlerden çekilecek,
 - **Hatay** Fransa'nın mandası **Suriye'de kalacak** fakat bu bölgelerde dili Türkçe olan **özel bir yönetim** kurulacak.

Püf çıkarımlar

1. Hatay'da **Türk kültürünün korunmasını kolaylaştırmış** ve Hatay'ın 1939'da anavatana katılmasına katkı sağlamıştır.
2. **Hatay'ın Fransa'ya bırakılması Misakı Milliden verilen ikinci tavizdir.**
3. **TBMM'yi ve Misakı Milliye tanıyan ilk İtilaf Devleti Fransa'dır.**
4. Hatay ve İskenderun dışında **bugünkü Suriye sınırimız** çizildi.
5. **Güney cephesi kapandı ve buradaki birliklerimiz Batı Cephesi'ne kaydırıldı.**

BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDAN MUHAREBESİ (26 AĞUSTOS – 18 EYLÜL 1922)

- **Sakarya Zaferinden sonra Türk Ordusunun taarruz hazırlıkları uzun sürünce** Meclis'te Başkomutan Mustafa Kemal'e karşı muhalefet başladı.
- Taarruzu geciktirmekle ve Meclisi oyalamakla suçlanan Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, yaptığı konuşmada;
"Efendiler bizim de amacımız taarruzdur. Fakat yarı hazırlanmış bir orduyla taarruz etmek, kaybedilmiş bir savaştan daha kötü sonuçlar doğurabilir." diyerek hazırlıkların sürdüğünü ve uygun zamanın beklendiğini söylemiştir.
- Büyük Taarruz öncesinde mecliste alınan bir kararla,
Başkomutanlığın süresiz olarak Mustafa Kemal'de kalmasına karar verilmiştir.
Püf yorum: Meclisin bu tutumu **Mustafa Kemal'e duyulan güvenin arttığını** gösterir.

BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDAN MUHAREBESİ (26 AĞUSTOS – 18 EYLÜL 1922)

- **26 Ağustos 1922** günü sabah saatlerinde başlayan Türk taarruzu ile Yunan siperleri altı saatte aşıldı ve Yunan ordusu kaçmaya başladı.
- **30 Ağustos 1922**'de yapılan **Başkomutanlık (Dumlupınar) Meydan Muharebesi**'nde Yunan ordusunun büyük bir bölümü yok edildi.
- Yunan Başkomutanı da savaşa katıldığı için bu savaşa **"Başkomutanlık Meydan Savaşı"** adı verilmiştir.
- Atatürk'ün **"Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!"** emrini alan kahraman Türk ordusu, 9 Eylül günü **İzmir**'e, 11 Eylül günü **Bursa**'ya ve 18 Eylül günü **Balıkesir**'e ulaşarak **tüm Batı Anadolu'yu düşmandan temizledi.**
- **Türk ordusunun İstanbul üzerine yürüyeceğini anlayan İngilizler, ateşkes istediler.**

BÜYÜK TAARRUZUN SONUÇLARI

- ✓ **Batı Anadolu Yunan işgalinden tamamen kurtarılmıştır.**
- ✓ **Kurtuluş Savaşı'nın askeri safhası başarıyla tamamlanmıştır.**
- ✓ **Türk ordusunun kesin zaferi nedeniyle İtilaf Devletleri TBMM'ye ateşkes teklifinde bulunmuşlar, bunun sonucunda da Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalanmıştır.**

Püf yorum:

Büyük Taarruz, **tamamen taarruza ve düşmanı yurttan atmaya yönelik bir savaştır.**

MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASI (11 EKİM 1922)

Mudanya Ateşkes Antlaşmasının yapılmasında;

- Yunanistan'ın Türk ordusu karşısında kesin yenilgiye uğraması,
- İngiltere'nin Türkiye ile yeni bir savaşı göze alamaması,
- İngiliz halkının ve sömürgelerinin savaş istememesi,
- Fransa ve İtalya'nın İngiltere'yi yalnız bırakması,
- Mustafa Kemal'in diplomatik atağa geçerek Boğazlar üzerinde olası bir savaşta **Sovyet Rusya'nın da Türkiye'yi destekleyeceğini dünyaya ilan etmesi** etkili olmuştur.

MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASI (11 EKİM 1922)

- Görüşmelere; **İngiltere, Fransa, İtalya** ve **TBMM Hükümeti** adına **İsmet Paşa** katılmıştır.
- Yunan temsilcileri ateşkes görüşmelerine katılmamış, görüşmelerde **Yunanistan'ı İngiltere temsil etmiştir.**

Püf çıkarım

Yunanistan'ın görüşmelere katılmadığı halde alınan kararları kabul etmesi,
kendi iradesiyle hareket etmediğini,
İngiltere'nin güdümünde olduğunu
gösterir.

MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASI (11 EKİM 1922)

Maddeleri

- Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki savaş sona erecektir.
- Yunanistan, 15 gün içinde Doğu Trakya'yı (Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ) boşaltacaktır.
- TBMM Hükümeti, barış antlaşması imzalanıncaya kadar bölgede kalacaktır.
- İstanbul ve Boğazlar, TBMM Hükümeti'ne bırakılacak, ancak İtilaf Devletleri kuvvetleri kesin barış yapıncaya kadar burada kalacaklardır.

Püf yorum: Bu madde Osmanlı Devleti'nin hukuken sona erdiğinin göstergesidir.

MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASININ ÖNEMİ VE SONUÇLARI

- ✓ **Türk Kurtuluş Savaşı'nın silahlı mücadele dönemi sona erdi, diplomatik mücadele dönemi başladı.**
- ✓ **Doğu Trakya** (*Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ*) **ve İstanbul** savaş yapılmadan kurtarıldı.
- ✓ **Türk-Yunan mücadelesi kesin olarak sona erdi.**
- ✓ **İtilaf Devletleri bu antlaşmayı imzalamakla Yeni Türk Devleti'nin siyasi varlığını tanımış oldular.**

T.C. İnkılap Tarihi

Ders Notu + Yazılı + Deneme Sınavları + Online Test +
Online Etkinlik + Bilgi Kartları
için

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

LOZAN *BARIŞ ANTLAŞMASI*

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

Püf bilgi: Konferansın toplanma yeri için İtilaf Devletleri Lozan'ı (İsviçre), TBMM ise İzmir'i önermiş, ancak uluslararası geleneklere göre **görüşmelerin tarafsız bir yerde yapılması gerektiğinden** Lozan kabul edilmiştir.

Püf yorum: TBMM, konferans için İzmir'i önermekle; **görüşmeleri takip etmeyi ve gerektiğinde müdahale edebilmeyi** amaçlamıştır.

Önemli:

- Konferansta Türkiye'yi **İsmet Paşa** temsil etmiştir.
- TBMM, Lozan'a gidecek heyetten, **Kapitülasyonlar** ve **Ermeni sorunu** (azınlıklar) konularında **kesinlikle taviz verilmemesini** istemiştir.

Püf çıkarım: TBMM Hükümetinin azınlıklar ve kapitülasyonlar konusunda taviz vermemesi, **tam bağımsızlıktan ödün verilmeyeceğini** gösterir.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

Katılan Devletler:

- Konferansa; **İngiltere, Fransa, İtalya, TBMM Hükümeti, Yunanistan, Romanya, Yugoslavya, Japonya, Belçika ve Portekiz** doğrudan katılmıştır.
 - **Sovyet Rusya ve Bulgaristan Boğazlar** konusu görüşülürken bulunmuş,
 - **ABD** ise **gözlemci** olarak katılmıştır.
-
- İlk görüşmeler **Kapitülasyonlar, Boğazlar, Ermeni sorunu, Musul** gibi konularda antlaşma sağlanamadığı için 4 Şubat 1923'te kesilmiş ancak daha sonra görüşmelere yeniden başlanmış ve **24 Temmuz 1923'te Lozan Barış Antlaşması** imzalanmıştır.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

SINIRLAR

Suriye Sınırı: Fransa ile imzalanan **Ankara Antlaşması** esas alınmıştır. *(Hatay Misakı Milli sınırları dışında kalmıştır)*

Irak Sınırı: Musul Sorunu yüzünden **çözömlenememiş**, Türkiye ile İngiltere arasında yapılacak görüşmelerle belirlenmek üzere **ileri bir tarihe ertelenmiştir**.

Batı Sınırı: Meriç Nehri sınır kabul edilmiştir.

ADALAR

- **Bozcaada, Gökçeada Türkiye'ye,**
- Rodos ve Oniki Ada **İtalya'ya,**
- Kıbrıs **İngiltere'ye,**
- **diğer bütün adalar Yunanistan'a** bırakılmıştır.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

KAPİTÜLASYONLAR

Kapitülasyonlar tamamen kaldırılmıştır.

Püf çıkarım: Tam bağımsızlık - ekonomik bağımsızlık ile ilgilidir)

BOĞAZLAR: Başkanlığını Türkiye'nin yapacağı, **uluslararası bir komisyona** bırakıldı.

Püf yorum: Boğazların, Türkiye'nin başkanlığındaki uluslararası bir komisyona bırakılması **Türkiye'nin egemenlik haklarını zedeleyici** niteliktedir.

AZINLIKLAR: Türkiye'deki **tüm azınlıklar Türk vatandaşı** kabul edilmiştir.

Püf çıkarım: Avrupalıların azınlıkları bahane ederek **içişlerimize karışması engellenmiştir.** (tam bağımsızlık)

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

NÜFUS MÜBADELESİ (DEĞİŞ - TOKUŞ): Türkiye'deki **Rumlar** ile Yunanistan'daki **Türklerin** karşılıklı olarak **değiştirilmesi** kararı alınmıştır.

SAVAŞ TAZMİNATI: Yunanistan, Edirne'nin **Karaağaç** kasabasını Türkiye'ye vermiştir.

Püf çıkarım: *Yunanistan'ın savaşın sorumluluğunu üstlendiğini gösterir.*

YABANCI OKULLAR: Türkiye'deki bütün yabancı okulların Türk devletinin düzenleyeceği esaslara göre eğitim yapmaları kararlaştırılmıştır.

Püf yorum: Türkiye egemenlik haklarından taviz vermemiştir.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

FENER RUM PATRİKHANESİ: Türkiye aleyhinde siyasi faaliyetlerde bulunmamak şartıyla açık bırakılmıştır.

Püf çıkarım: Dinî özgürlüklere önem verildiğini ve hoşgörülü olduğunu gösterir.

DIŞ BORÇLAR: Osmanlı borçlarının Osmanlı Devletinden ayrılan devletlere paylaştırılarak taksitle ödenmesi kararlaştırılmıştır.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASININ ÖNEMİ

LOZAN ANTLAŞMASININ ÖNEMİ

- ✓ Yeni Türk Devleti'nin bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü tüm devletler tarafından tanınmıştır.
- ✓ Misakı Milli sınırları büyük ölçüde gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Günümüze kadar geçerliliğini koruyan bir antlaşmadır.
- ✓ Emperyalizme karşı başarılı olması nedeniyle sömürge altındaki milletlere örnek olmuştur.

Lozan'dan Kalan Sorunlar

Not: Çözümlemeyen tek sorun **Musul sorunudur.** (Irak sınırı)

Püf bilgi: Misakı Milli sınırları dışında kalan **Hatay** ve yönetimi uluslararası bir komisyona bırakılan **Boğazlar** daha sonra çözümlenmiştir.

T.C. İnkılap Tarihi

Ders Notu + Yazılı + Deneme Sınavları + Online Test +
Online Etkinlik + Bilgi Kartları
için

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNDE MİLLİ MÜCADELE

SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNDE MİLLİ MÜCADELE

- Milli Mücadele sırasında meydana gelen olaylar, çekilen sıkıntılar, yaşanan zorluklar dönemin **edebiyat** (roman, şiir) **ve sanat** (resim, heykel) **eserlerine de konu olmuştur.**
- Başta **İstiklal Marşı** olmak üzere bu dönemde yazılan eserlerde Kurtuluş Savaşı anlatılmıştır.

SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNDE MİLLİ MÜCADELE

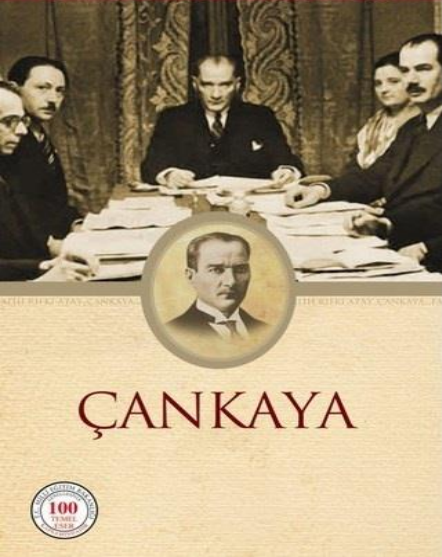
Milli Mücadeleyi Anlatan Romanlardan Bazıları

- Halide Edip Adivar - **Türk'ün Ateşle İmtihanı, Ateşten Gömlek**
- Yakup Kadri Karaosmanoğlu - **Yaban**
- Tarık Buğra - **Küçük Ağa**
- Kemal Tahir - **Esir Şehrin İnsanları, Yorgun Savaşçı**
- Samim Kocagöz - **Kalpaklılar, Doludizgin**
- Turgut Özakman - **Şu Çılgın Türkler**

SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNDE MİLLİ MÜCADELE

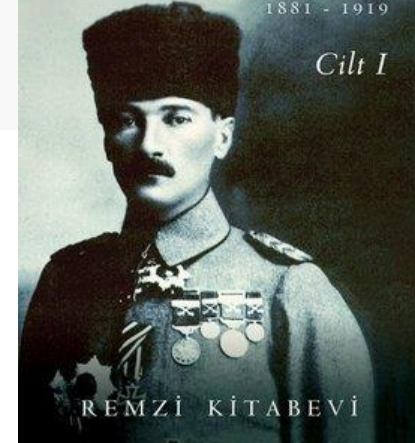
FALİH RIFKI ATAY

Gazeteciler

- Falih Rıfkı Atay - **Çankaya**
- Şevket Süreyya Aydemir - **Tek Adam**

Şevket Süreyya Aydemir
TEK ADAM
MUSTAFA KEMAL
1881 - 1919

Şiir

- Fazıl Hüsnü Dağlarca - **Üç Şehitler Destanı**
- Nazım Hikmet - **Kuvayı Milliye Destanı**
- Cahit Külebi - **Atatürk Kurtuluş Savaşında**

SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNDE MİLLİ MÜCADELE

Resim & Heykel

- Halil Dikmen - **İstiklal Harbinde Kadınlar**
- İbrahim Çallı - **Kurtuluş Savaşı'nda Zeybekler**
- Ruhi Arel, Ali Çelebi, Nejat Çelik ...

Halil Dikmen - İstiklal Harbinde Kadınlar

İbrahim Çallı - Kurtuluş Savaşı'nda Zeybekler

T.C. İnkılap Tarihi

Ders Notu + Yazılı + Deneme Sınavları + Online Test +
Online Etkinlik + Bilgi Kartları
için

